

Előfizetési árak:
egész évre 4 frt, félévre 2 frt,
negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr
hirdetések mérsékelt árak szerint.

**A lap megjelenik minden va-
sárnap**
Felelős szerkesztő:
FUCHS ANTAL

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Árpád-ut 20.,
hova a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Árpád-ut 20.,
hova a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési pénzek küldendők
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

UJPEST- ÉS RÁKOSPALOTA KÖZSÉGEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA

Bevételek és kiadások.

Előttünk fekszik Ujpest község 1897. évi költségvetési javaslata. Látjuk ebből, hogy a bevételek 253,920 frttal, míg a kiadások 285,020 frttal vannak előirányozva, tehát marad 31,100 frt fedezetlen hiány, mely 17%-os községi pótlado kivétel útján lesz fedezendő. Ez a 17%-os pótlado elég jól hangzik. Mindenkinek teljes megelegedésére szolgálhat ha figyelembe veszi, hogy más igen sok vagyonos község és város 50%-on felüli pótladoval fedezi kiadásait.

Péssze ez a 17%-os pótlado csak azért 17% és nem több, mert a rendes bevételek közül szerepel a regále fogyasztási adó és a piaczberlet jövedelme 200,000 frttal, a piaczberlet 8631 frttal és a regálekezelési díj 4795 frttal, no meg az 1895. évi pénztári maradvány 18,682 frttal.

Ha a regálefogyasztási berletet s ezzel a regálekezelési díj jövedelmeit elvesztenék es ha a piaczberletet a mostani aron alul kellend a községnek kiadnia, ugy ehető szükségleteink költségeinek fedezésére a községnek 100 perzentos pótladót kellene kivetni.

Hogy tehát ez be ne következzen, mindennekfelett oda kell törekednie a községnek, hogy a közel 60,000 frt tiszta jövedelmeit hajtó regále fogyasztási berletet messze jövőre megtarthassa.

Érdeklődésünk közben örömmel értesül-

tünk, hogy aggodalmaink e tekintetben nem jogosultak, mert a legutóbbi időben a község ügyeit intéző képviselőtestület megbecsülhetetlen érintkezési pont képződött a község és azon körök között, melyeknek akarataól és jóindulatától függ a község sorsa.

A regále fogyasztási adó berletet tehát a község továbbra is fogja kapni, meg pedig nem nagyobb arért, mint eddig.

Ha már most tisztában vagyunk azzal, hogy a regálefogyasztási berletjövödelmet a község tovább is fogja élvezni, feltétlenül oda kell hatnia a községi előljárásnak, hogy ezt a berletet a törvény keretén belül teljesen kihasználja, okserően kiaknázza.

Tagadhatatlan, hogy a fogyasztási adó-cikkkek közül a esemepszet, különösen az utóbbi időkben, türhethetlen arányokat öltött melynek okát mi leginkább abban találjuk, hogy az igen sok oldlaról elfoglalt előljárásg nem gyakorolhatja ezen jövödelmi ág kezelése körül a megkivántató ellenőrzést.

Ezen is segített a megalkotott fogyasztási és italmérségi adóberlet házi kezelésére vonatkozó szabályzat.

A szabályzatból olvassuk, hogy a községi előljárásg mellé ellenőrző bizottság rendeltetett, mely a községi előljárásggal megosztja a felügyelet és ellenőrzés fontos es nehéz feladatát.

Megnyugtatósnkra szolgál tehát, hogy a fogyasztási berlet és a regálekezelési díj jö-

vedelme fokozódni, emelkedni fog. A mi a piaczberlet jövödelmet illeti itt is nagyobb bérösszegre számíthatunk.

Piaczunk szemlátomást emelkedik. Elősegíti ezt az a körülmény, hogy utóbb sertespiacot nyert a község, másrészt nagy előnyére van piaczunknak a gyalogjáróval ellátott s a közlekedésnek immár átadott vasúti hid. A Duna jobbparti községek terményeinek nagyreszt az ujpesti piacra hozzák, mert vámot fizetniök nem kell, másrészt, mert a helypenz alacsonyabb és főleg, mert arucikkjeiket ep ugy értékesíthetik, mint a székesfővárosban.

A felsorolt jelentékeny jövödelmi források megjelölése és az azokhoz füzött indokolás után el kell ismernünk, hogy a községi főjegyző által javasolt es a községi előljárásg által elfogadott 1897. évi költségvetés bevételei előirányzata reális alapon nyugszik.

Az előirányzott kiadások szembeötlőbb teteleit képezik a regálefogyasztási berlet 143,920 frttal, a községi személyzet járandósága 26,911 frttal, a fogyasztási személyzet illetményei 11,150 frttal, ovoda fentartási es iekolák segélyezése több tételben 12,530 frttal, arvak es leleneczek eltartása 5000 frttal, utca építése, fentartása es fásítása 7000 frttal, esafornázás 6000 frttal, az Árpád-ut kövezési es aszfaltozási költségei 10,838 frttal es a szeméthordás költségei 5000 frttal.

A regáleberlet összeghez szavunk nem

A „KÖZÉRDEK” TÁRCZÁJA.

Az emberbaráti intézmények és a szabadkőműveség.

(Folytatás és >ége.)

A »Könyves Kálmán« páholy kezdeményezésére 1889 márcz. 10-én megalakult a »Gyermekvédő egyesület«, a melynek az a célja, hogy a nyomor vagy lelketlenség folytán kitett gyermekeket az életnek megmentve belőlük e hazának derek hasznavehető polgárokat neveljen.

Kinek szívében az emberi érzelmenek csak parányi szikra szunnyadozik, azt is meghatja ez egyesület megbecsülhetetlen nemes célja es ámbár jelenleg csak 14 gyermek áll az egyesület gondozása alatt, mert a csekély anyagi erő akadályozza meg ezuttal e terv nagyobb mérvű megtestesítését, de a szél hódít, a szeretet önnönmagát erősíti s a társadalmat idővel felveri majd szunnyadó almai-ból a nemes eszme: es akkor a kis hajlék helyén óriási csarnokok fogadják ölékbe azon kisdedekeket, kiknek nem adott a sors szerető szülöket, vagy kiket a nyomor fosztott meg azoktól.

Egyik újabb alkotása a szabadkőművesek emberszeretetének a női munkát értékesítő »Lujza-egylet«, mely állandó munkaközvetítő irodát tart fenn es mely 1895 január 1-től 1896 márcz. 21-ig 330 egyent juttatott keresethez.

Az »Eötvös« páholyban a prostituczióról es pusztításai elleni vedekezésről 1891 október 27-én tartott előadás eredménye a »Teleia«-egyesület, melynek célja irodalmi es társadalmi úton, valamint orvosi segélynyújtás mellett a prostitucziót kiirtani.

Ez egyesület ma a ministerium által engedélyezett nyilvános rendelőintézetet is tart fenn, a hol az 1895. évben 16,000 beteg részesült orvosi segélyben, a kik között a szegényekben szinylódók ingyen gyógyszerrel is elláttattak.

A »Grossmuth« (most Comenius) páholy kezdeményezésére alakult meg a fővárosban 1893 május 20-án a »Felnőtt szegényeket felruhazo egyesület« (Anphiesis), mely alig lepett a tett szinterére, maris 1400 embernek adott tisztas ruházatot.

A siketnemékat gyámolító egyesületet a »Corvin Matyas« páholy alapította 1894-ben. Hogy mily hezagpótló volt ez intézmény, arról a statisztika tanuskodhatik. Hazánkban 1893. évben 16,073 siketnema volt s ezek közül csak alig 380 nyer évenként iskolai oktatást. Hogy e tarthatatlan állapot az egyesület segíthessen igen nagy támogatásra szorult, addig is, míg kellő anyagi partolásban részesül, olykep segített a szerencsetlen embertársainkon, hogy számukra iparos tanfolyamot létesített s új siketnema iskolák felállításán fáradozik.

Legregibb szabadkőművesi alkotás a »Rabszegélyző-egylet«, mely 1874. évi július hó 14-én kezdte meg működését, s hogy mily nemes célt szolgál, arról a társadalomnak megmentett halandók ezrei tanuskodhatnak legjobban. Ha a tévedt lelket büntetésének kiállta után emberszeretettel telt hajlék fogadja: magába száll es legtöbbször visszatér a tisztesség egyenes útjára es hálával emlékezik meg elte alkonyán is arról az üdvös intézményről, mely neki új létet, kényeret adott akkor, midőn tőle minden halandó megvetéssel fordult el.

Ezen egyesületet a legrégibb szabadkőműves páholy alkotta s hogy mily fényes eredményvel működik a Kőbányán felépített me-

nedekház arról a következő statisztikai adatok tesznek fényes tanúságot: Penzbeli segélyt az egylet 1874. évtől 1894. évig összesen 1835 embernek 14,044 frt 18 kr. erejéig nyújtott.

A menedekházban 1884. évtől 1894. évig 1229 férfi, 69 nő, összesen 1298 egyent volt, ezek közül partolásra csak 10-6 százalék volt méltatlan.

Végül, hogy mily óriási anyagi áldozatot hoz az egyesület a menedekház fenntartása végett, leginkább bizonyítja az, hogy 1884-től 1894-ig az összes fenntartási költségek 53,454 frtra rugtak, a melylyel szemben a bevétel csak 10,599 frt volt, tehát az egyleti segély ezen idő alatt összesen 42,855 frtra emelkedett.

A »Demokratia« páholy több tagja 1895. évben páholyhatározat alapján beadványt intézett Gerlőczy Károly alpolgármesterhez, mint a »Magyar iskola-egyesület« elnökehez, melyben arra kérték őt, hogy vegye kezébe a munkások esti szórakoztatásának ügyét es létesítsen a külföldi nagyvárosok mintájára munkás- es népkaszinókat.

Az eszme óriási lelkesedést keltett es 1895. évi december hó 8-án megalakult az első munkáskaszinó, két hetre reá a második es nem sok idő múlva az a nemes fa, mely ily termékeny talajba vetett bőséges gyümölcsöket fog teremni.

A felsoroltakon kívül temérdek azon emberbaráti intézmények száma, a melyekről a kis mű beszámol, s a melyeket az ország minden részében a szabadkőműves páholyok alapítottak es fenntartanak.

Soczialis téren is sok alkotás hirdeti a szabadkőművesek önzetlen buzgalmat. Lapunk terjedelme azonban nem engedti ezek részletes ismertetését es így e helyen csak röviden fogjuk a már megalkotott, vagy tervbe vett dolgok némelyikét érinteni.

e het, mert az megkötött és jóváhagyott bérleti szerződésen alapszik.

A fogyasztási adóhivatali személyzet illetményeit nézelünk szerint redukálni nem lehet, mert a meglévő személyzetre, sőt a második ellenőrré is szükség van. Ezeknek dotációjára pedig, tekintve a magánvállalatoknál szokásban levő honorálást, valóban nagyon szerény.

A közsegi személyzet évi járandósága valóban a minimumban lett megállapítva. Az ügyforgalom az utóbbi években oly nagy mértékben emelkedett, a népfelkeltési nyilvántartások, nemkülönben az új hagyatéki eljárás szabályozásával a teendők annyira szaporodtak, hogy azok pontos ellátására a meglévő személyzet alig elegendő.

Az iskolák segélyezésére előirányzott összegeket magasaknak találjuk, nem mintha a fennálló iskolákra szükségünk nem volna, hanem mert nem látjuk be, hogy a közoktatásügyi kormány, a mikor arra törvény kötelezi s a mikor arra költség adóját külön is megfizeti, miért hanyagolja el Ujpestet?

Az e czímen előirányzott összeget nem kívánjuk ugyan redukálni, de ajánljuk a közsegi előjárásnak, hogy e részben tegyen lépéseket a kormánynál, hogy az ezen czímű kiadások a jövőben apaszthatók legyenek.

Az árvák és lelenyek eltartására előirányzott összeg láttára meg kell döbbernünk.

Az e czélra előirányzott 5000 frt sejteti, hogy mily nagy a száma az elhagyott és árván maradt gyermekeknek. Szegény gyermekek, főleg a segélyt megvonni nem szabad!

Az utak készítésére előirányzott 7000 frt és a csatornák építésére előirányzott 6000 frt bennünket nem elegendi ki, mert a folyó évi 4000 frt s illetve 5000 frt előirányzat mar is és különösen ez utóbbi 3500 frttal túl lett lépve, a miért aztán pótköltségvetést kellett készíteni.

Az utak impentinens rosszak, a csatorna szerfelett kevés: pedig ezeken feltétlenül se-

gíteni kell. Ajánljuk mindkét czímnél az előirányzott összeg felemelését.

A mi végül az Árpád-uti kövezési és aszfaltozási költségeket illeti, azokat a közsegi-nek fedeznie kell, mert arra szerződésileg kötelezve van.

Leszámítva egy-két jelentéktelen tetelt a kiadások is elég jól vannak előirányozva.

A költségvetés ugylátszik komoly tanulmány s a szerzett tapasztalatok alapján készült s így nyugodtak lehetünk, hogy a közsegi háztartás rendbentartása jó kezekben van.

Pintér Károly.

Egy-két nap híján hat év előtt kezdte meg Ujpesten a m. kir. államrendőrség hivatalos működését. Közsegi személy- és vagyonszolgálatok akkor igen rossz lábon állott. Nemcsak hogy a helybeli illetőségű gonosztevők tanyáztak itt, de a nemzetközi betörők és utazó sebtolvajok is Ujpesten kerestek menedéket a fővárosi rendőrség fűdőzése elől. Valóban nagy szorgalmat kellett a rendőrségnek kifejtenie, míg a közseget ezen elemektől megszabadította. Az akkori főkapitány és br. Splényi Odón a volt detektívügyelő igen jól volt informálva az újpesti viszonyok felől s a titkos rendőrség tagjai közül a legcélszerűbbnek látták Pintér K. detektív ide helyezni, a ki a legutóbbi napokig is itt működött s ki nek tagadhatatlanul sok érdeme van abban, hogy közbiztonságunk tűrhető.

Maga a fő- és székváros közbiztonsága nem allana meg azon a fokon, a melyen ma áll, ha Ujpest nem purifikáltatott volna. A Splényi Odón br. es közsegi által véghezvitt nagy munka után ismételve megkísérlették az innen kipusztított gonosztevők a visszatérést. Majd itt, majd a fővárosban tünt fel egyik-másik ismertebb alakja a társadalom elakfeneinek és minden tulzás nélkül mondhatjuk, hogy a legtöbb esetben Pintér Károly detektív volt az, aki őket aratmatlanra tette.

Számtalan esetet tudunk erre nevezni idezni, de terszűke miatt csak egy-kettőt említenek a közelmúltból.

Alig egy éve Ujpesten és Rakospalotán egymást érték a betöréssellopások s daczára, hogy az itt lakó rovtimultu egyenek folyton felügyelet alatt álltak s a rendőri őrszolgák megkészszereltt őberséggel működtek, a tel-

tesek mindaddig nem kerültek kézre, míg Pintér Károly detektív őket hosszas fáradozás után Pencz Mór es Krasz János személyében elfogta, mely alkalommal 11 rendbeli betöréssellopás derült ki, melyek közül 8 itt, 3 pedig Vácson, N.-Körösön es Szegeden követtelet el.

Az elmúlt nyáron nap-nap után történtek Ujpesten betöréssellopások. Minden jel arra mutatott, hogy azokat egy es ugyanazon banda követi el. Működésük színhelye a főút es a vasút-utca közti rész volt. Nemcsak a rendőrség személyzete, de még amateur-rendőrök is folyton ügyeltek a dolgot, éjjeli őrszolgákat rendeztek, de sikertelenül, míg vegre ismét csak Pintér Károly detektív volt az aki a tetteseket Danesa Pál es társai személyében elfogta s az orgazdákat kézrekerítette. Ez alkalommal 21 betöréssellopás derült ki s a lopott holmik legnagyobb része visszakerült jogos tulajdonosához. Pedig ez az egyen nem is volt közönséges tolvaj, gyilkolóeszközökkel felszerelve járt éjnek idején s bár rablás es betöréssellopások miatt külföldön már több évi fegyházbüntetést szenvedett, sem a fővárosban, sem itt nem tudta az ő letezeset senki sem.

Csak alig 1-2 hete, alkonyatkor feltörték egyik polgártársunk a templombazárban levő lakását s onnan mintegy 500 frt értékű ékszereit es ruhaneműit elrabolták. Meg nem következett be az éjfel s Pintér Károly detektív már elfogta a tettest Budapesten s visszahozta az egész elrablott értéket.

Pintér Károly ezen itt felsorolt 1-2 eseten kívül számtalanszor adta tanujságot háttorságának, kiváló buzgóágának es kepeleségeinek, hisz alig van Ujpesten es Rakospalotán oly polgár, ki *személyi sérelme vagy megkárosíttatása esetén* meg éjnek idején is ne hozzá fordult volna. Szóval benne concentradódik a bizalom, mert erelyes ker. kapitányunknak ő az a végrehajtó es nyem zó főzege, a kit *kiterjedt helyi- es személyi ismerete mellett* szereneseje meg eszerben nem hagyott.

Igen közelelezné tehát Rudnay Bela főkapitány Ujpest es Rakospalota közsegek polgárait, ha személyi- es vagyonszolgálatunk megovása szempontjából Pintér Károly detektívot, kit — igazan nem értjük mi ezelből Budapestre rendeltek be szolgálatra, — ide mielőbb visszahelyezné.

HIREK.

— **Művészestély** Az »Ujpesti közművelődési kör« t. hó 19-en (szombaton) este 8 órakor a Colosseum nagyteremben nagyszabású művészestélyt rendez. Az estélyen Csillag Teréz a nemzeti színház bajos művésznője a »Bal után« monologot, Gaál Gyula, a vizszínház tagja pedig egy költeményt fog előadni. Löffler Regina, az újpesti zenede fiatal tanárnőjének művészi játékában újbol lesz alkalmunk gyönyörködni. A kisasszony Liszt F. XII. Rapszódiját fogja előadni. Goldmark Kornelia hegedűművésznő Bruch híres hegedűversenyének két. tetejét, Hubay győ. yörű eziganyabrandját, majd bátyjával Goldmark Sandorral Erkel-Huber nagy Hunyadi abrandját, (ket hegedűn) fogja játszani. Szenkaiyi Martha eukésnő »Lilla-Rock«-ból egy magandallt es magyar nepszolgát fog énekelni. A művészestélyt táncz követi. A belepőjegek ára: Családjegy 3 frt személyjegy 1 frt 50 kr. Jegyek a kör helyiségekben kaphatók.

— **Gyermekfelruhási ünnepélyek.** Az újpesti »Egyetértés« asztaltársaság decz. hó 19-en délután 6 órakor tartja meg gyermekfelruhási ünnepélyt a Zweig Adolt-fele kávéház helyiségben. — A »Nandor« I. újpesti munkás betegsegélyző es temetkezési egylet decz. hó 21-en délután 4 órakor az egyleti helyiségben Lőrincz-utca es Liliom-utca sarkon levő Gerzsabek-fele vendéglőben tartja gyermekfelruhási ünnepélyt, adakozások mindket helyt köszönettel fogadhatnak es hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Az Ujpesti Dalkor** decz. hó 31-en saját helyiségben (Keil-fele kávéház, Karolyi-utca) Sylvester-estélyt rendez, melyre lapunk utján is meghívja. Kezdeté este fél 9 órakor.

— **Felolvasó estély.** Az »Ujpesti Közművelődési Kör« mult szombaton sikerült felolvasó estélyt rendezett, melyen dr. Venetianer Lajos főrabbi igen sikerült humoresz-

ly teremtettek meg a szabadkőművesek a »Szabad Lyceumot« a Klapka szobrot es fennem lobogtatott zászlóval hírdetik a vagyontalanok ingyenes jogvedelmének szükségességét, az ártatlanul elítéltek kártalanítását, a párba elűrlését.

A munkások keresetforrásainak növelése, a munkásosztály anyagi helyzetének javítása, a munkás es a munkaadó közötti tátongo ür megszüntetése, a háziipar megerősítése, munkáslakások építése, munkás muzeum megteremtése, életbiztosítás, rokkant-segélynyújtás, a cseledügy rendezése: mindmégannyi szeretettel apoit melegágya a szabadkőműves páholyok buzgó munkáinak.

Ezen eszmék vezérlik közsegiükben is a szabadkőművesek buzgó munkálkodásait, s hogy nem mutathatók egyenként arra a sok szabadkőművesi alkotásra, a melynek áldados hatását annyian élvezzük: annak egyedüli oka ama szerénység, hogy kérdésnek vennek, ha önzetlen fáradozásaik által alkotott nemes intézményeket felsorolnám. Neman, csendben, önzetlenül fáradoznak a szabadkőművesek embertársaik jóvoltáért, s hogy most egy kisse fellebbentve a fatyolt, mely tetteiket fűde, a kis könyvecskével a nyilvánosság elé léptek: azt nem önnönmagukért, hanem az általuk annyira imádott ezelokert tették: mert minden mi az emberiség javára szolgál: a mi szép, jó, nemes es dicső: az a szabadkőművesek munkáinak éltető ereje. A szegények, a gyámoltalanok, az ügyefogyottak igaz barátai es pártfogói: a haladás, a szellemi az anyagi jólét tántorithatatlan harczosai. A liberalismus fenyes alkotásainak szikraját ott gyujtották meg a szabadkőművesek munkáin s onnét árasztották szét azokat a szellemi szabadság lelkes apostolai a világ minden részébe.

Ime ezen a téren halad a magyar szabad-

kőműveseg a hazában, a felsorolt utakon világítanak mint szövötteknek a szabadkőművesek nemes tettei a világ minden tájékar.

Habár az éj es nap örök harcban állott es fog allani mindég: bar látszólag diadalt is arat neha a setétség a fény felett: de miként csak azért hanyatlak a nap az éj tengerébe, hogy annál ragyogobb sugarakkal keljen fel abbolmasnap reggelen: akent aratott diadalt mindég az esz es a szív a setet tanok felett.

Előre tenát a szellem utján, hiszen a setet éj sem lesz már többé oly tehelmes előttünk, mint volt hajdanán, mert utukat éj jelen at megvilágosítja a szeretet fényes csillaga, nappal pedig az áldott sugarai éreztetik velünk a szabadság üdvös hatását.

Midőn a setet tanok lovagjai által a haladás ellen megindított harcra gondolok: előttem áll a hatalmas eszter es a koró, mely annak alján kaja vágyggyal kapaszkodott fölfele, hogy megölje a eszt: de nemcsak hogy fel nem jutott a szédítő magasságba, hol a fa koronája díszelög, hanem a kis szél is, mely a koronát csak lengete, szarnyára kapta a korót es elsodorta a mindenség setet üregébe: de büszken áll a eser es hirdeti mindég a szellem, a nagyság fényes diadalát. Keresztre feszítte a tömeg Isten fiát, mert szeretettel szállt a földre, hogy megváltsa az emberek bűnét vére hullajtás-ával: es most sárral dobálja a vak önzés hadserege: azokat, kik az emberszeretet apostolai lettek: de vajlon kit fog a sai befekettiteni azt-e a ki fele dobált, de a kit el nem ér soha, avagy azt, a ki vele kezeit bepíszkítja? Az esz, a szív működésel nem zavarhatja semmi göröngy: de akit az önzés vak eszköze vezet: az a porból felemelkedni nem fog soha.

Ajánljuk e könyvet minden igaz emberbarát figyelmébe, czíme: »A szabadkőműveseg hazánkba.«

ket olvasott fel. A nagyszámu és díszes közönség viharos éljennel fogadta a felolvasót. Felolvasás után bankett volt, melyen dr. Führer Simon köszöntötte fel a főrabbit. Dr. Venetianer szellemes tosziban a kört és annak tagjait éltette. Dr. Steinhardt a kör végalmi bizottságának új elnökét Szel Manót éltette, ki viszont a hölgyekre üritette poharat. A bankettet tánc követte.

— **Jóteköny adomány.** Schreiber Gyula helybeli fakereskedő és építővállalkozó 7 öl fat adott a szegények közt való kiosztásra. E nemes tett dicseretre nem szorul. Magunk részéről azonban azon ohajunknak adunk kifejezést, vajha a többi fa nagykereskedőink és vállalkozóink buzditva e nemes tetten, versenyre keljenek egymás között e teren.

— **Uj nemzeti színház.** A mint értesülünk a belügyminiszteriumban komolyan foglalkoznak a nemzeti színház új palotájának fölépítésével. Már ki is szemeltek a helyet és végleg elhatározták, hogy az új nemzeti színház a régi kuria-épület telken fog fölépülni, szemben a Ferenczrendiek templomával. Ez a hely az esküteri hid szabályozó terve szerint szabadertergő lesz a Duna-partig és e ter közepén fog állani a nemzeti színház.

— **Az ujpesti kath. legényegylet.** 1896. évi december hó 26-án (karácsony második ünnepe, szombaton) a Colosseum összes földszinti termeiben műkedvelői előadással egybekötött táncvizsgalmat rendez. Kezdeté este fel 8 órakor.

— **Videki hírlapírók szövetsége.** A múlt évi budapesti hírlapírók kongresszuson elhatározott, de esendesen elszendergett videki hírlapírók szövetsége felebredt álmaiból. Ugyanis Kulinyi Zsigmond a Szegedi-Naplo szerkesztőjének buzgólkodása folytán a szövetség eszméje újra napirendre került és a megvalósuláshoz közeledik. Kulinyi Zsigmond meghívására Szegeden több videki hírlap szerkesztője értekezletre gyűlt össze. Szávay Gyula (Győri Hírlap), Barát Armin (Temesvári Zeitung), Lenkei Lajos (Pécsi Naplo), Palocz Lajos (Szegedi Híradó) s határozottan kimondották a »Videki hírlapírók szövetsége« megalakítását, melynek keretében külön segítő és nyugdíjalapot fognak létesíteni. Az alapszabályok kidolgozását három tagu bizottság vállalta magára, mely mintegy száz videki szerkesztőt és újságírókat december 27-én Budapstre alakuló közgyűlésre fog egybehozni. Üdvözlünk ezt az új mozgalmat, mely valahára a megvalósulás stádiumába juttatja a szövetség ügyét.

— **A Budapest-Ujpesti Rakopálatotai villamos vasút részv. társ.** a mint a »Budapesti-Értesítő« jeleenti — november hónapban 188.894 személyt és 3168 tonna javakat szállított. A személyszállítás után 14.695 frt 15 kr., a javak szállítása után 690 frt 80 kr. összesen 15.295 frt 95 kr. bevétele volt. Az év elejétől pedig a társaság összes vonalain 2.165.684 személyt 9721 tonna javakat szállított, előbbi után 158.633 frt., utóbbi után 1789 frt., összesen 160.422 frt bevétele volt. A társaság berletek után külön 426 frt 10 krt vett be.

— **Os-Budavár es postatiszt.** Annyiban van köze e kétfőnek egymáshoz, a mennyiben a postatiszt Os-Budavárábanverte el a másik pénzét. Pálinkás Ferencznek hívják azt a csupasz arczu, sötét tekintetű uracsot, a ki a helybeli főpostánál volt alkalmazva s a ki két összesen 805 frtről szóló utalványt elnaplózás nélkül továbbította, a pénzt zsebtovagta saját vállomasa szerint a kiállítás Os-Budavárában elmulatja. Manipulaciojára a posta számvevősege jött ra, mikor a számadásokat vizsgálta és a leadási állomáson kiadott és elszámolt tételeket a feladási postanaploban elkönyvelve nem találta. A vizsgalattal megbizott Szücs postaigazgatósi titkár megjelenven a helybeli főpostán, csakhamar megállapította, hogy a pénz Pálinkás segédtiszt kezén tűnt el. Pálinkás egy pillanattig sem tagadta bűnét, de a gonoszságba merőzöttet jellemző hanyivetiségevel biztosította főnökét, hogy a hiányzó esekély összegzet jomodu szülei rövid 24 óra alatt megfogják téríteni. Hogy kijelentesenek nagyobb értéket kölcsönözzön, nyomban sürgönyözött is szüleinek, habár tudta a szerencsetlen, hogy azoknak nemcsak, hogy 805 frtjuk készletben nincs, de a megelhetési viszonyok-

kal is küzdeniök kell. Hogy ez így van igazolta az a szegény egyszerű asszony, a ki a sürgöny folytán másnapra megjelent és kijelentette, hogy fiáért mitsem tehet, mert földhöz ragadt szegény az egész család s azonkívül az apa súlyos beteg is. Pálinkást a rendőrség a postafőnök jelentése következtében letartóztatta s a törvényszéki fogházba szállította.

— **Társadalmi lapok.** E czim alatt minden hónap 1-ső, 10-ik és 20-ik napján, mintegy 8—12 oldalra terjedő folyóiratot ad ki jövő évi január hó 1-től kezdve egy. Kárpáti Janos fő- és Berger Lipót felelős szerkesztő körül csoportosult, orvosok, ügyvedek, tanárok, mernökök, hivatalnokok és lelkesekből álló társaság. Mint a kibocsájtott ajánlo sorokból olvassuk, a folyóirat czélja első sorban *Ujpesti társadalmi életét helyes irányban fejleszteni, másrészt a közönséget kéthetenként a világ folyásáról áttekinthetően tájékoztatni.* Hogy szükség van-e közönségünk intelligenciájának ilyen irányu folyóira-ra, arra a feleletet megfogja adni maga az intelligens közönség annak idején. Mi — kétségkívül — szepnek, nemesnek tartjuk a leginkább praktikus eljárányon haladó munkatársak törekvesét, s ha kitűzött czéljukat csak részben is sikerül elérniök, e lapok szerkesztősege lesz az első egyike, mely igaz erzzessel fog osztozkodni örömeikben. A »Társadalmi Lapok« előfizetési ára: házhozküldve, egész évre 4 frt, feleévre 2 frt, negyedévre 1 frt, mely összegre a kiadóhivatalba (István-ter 9. sz. I. emelet) küldendő, melynek főnöke Sonnenfeld Adólf.

— **Zsoke-lakodalom.** Az egyetlen magyar zsoke-családnak, a kiterjedt Hesp-családnak családi ünnepe lesz ma vasarnap Ujpesten, Willy Hesp, Kinesem trainerjének a fia feleségül veszi Laressey Margit kisasszonyt, a budajki istálló trenerjének a leányát, Laressey Patrick, az egyik örömapa, zsokeja volt egykor a Kinesem-istállónak, s úgy ő neki, mint az egész Hesp-családnak az a nevezetessége, hogy angolul már majdnem elfelejtett s magyar az anyanyelve. Az esküvőnek az ujpestiekén kívül tanuja lesz az egész magyarországi angol kolónia, a mely lohaton vonul Gódról az ujpesti anyakönyvvezető elé.

— **Ipari tanfolyam.** A lokomobil és eszplógépezézők tanfolyama az állami ipariskolában. (Budapest, VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) január 2-án nyílik meg s aprilis 10-ig tart. E tanfolyamon a lokomobil es a különböző eszplógépek szerkezetét es kezelését fogják tanítani. A tandíj 5 frt. A beírások decz. 15-től január 2-ig tartanak. Videkiek a tandíj beküldése mellett levelben is beíratkozhatnak.

— **Rendőri hírek. Öngyilkosság.** Szombaton reggel hét és nyolcz óra közt Ujpesten, a váci-ut 55. számú házának istállójában Maté János, köbőkuti születésű napszámos fölakasztotta magát. Mire észrevették, már meghalt.

— **Uj virzsinia.** Egy könyvomasos jelentése szerint a dohányjövédék legközelebb brazíliai virginia névvel új virzsinia-szivart bocsát forgalomba. Az új szivar világosabb lesz a régebbinél s ára nem 5 1/2 hanem 4 krajczár lesz. A régi virginia továbbra is forgalomban marad.

— **Az Ujpesti Jutegyári-tűzoltók 1897-ik évi január hó 30-án az ujpesti Colosseum özszes helyiségében táncmulatságot rendeznek.** A liszta jövédalem jóteköny czélokra fordítatik. Előre váltott jegyek: szeméjegy 80 kr., családjegy 1 frt 50 kr. A pénztárnál: szeméjegy 1 frt, családjegy 2 frt. Belépti díj tűzoltók számára egyenruhában: 50 kr. A zenét a budapesti 1. számú honvéd-nyalozezred zenekara szolgáltatja. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Kezdeté este 8 órakor.

Szerkesztői üzenetek.

Társadalmi Lapok szerkesztősege. Előzékeny bemutatóközlésüket vartuk. A hang, melylyel hozzánk beköszöntenek, rokonszenves. Ajánlatukat szivesen elfogadjuk. Igen, a társadalmi élet felvirágoztatására karöltve fogunk működni! Nézeteknek egyik-másik kérdésben talán ellenkezni fognak, de, hogy egymást meggyőzzük, bizonyára glacé keztűket fogunk használni. Várva-várjuk, hogy a porondon megjelenjenek.

B-k Helyben. Nem sok reménye lehet, mert közel kétszáz pályazati kérvény érkezett be, a kik közt sok van olyan, a kiket előbbi hasonló minőségben teljesített hasznos működés dicser. Azért adja be kérvényét, talán sikerül elnyernie.

Di-énos. Helyben. Bemunkatársak azok, a kik kötelezvekk arra, hogy irjanak, míg a külmunkatársak ritkábban es leginkább akkor irnak, a mikor kedvük tartja. A kik valami érdekesebb eseményről megbizás folytán irnak értesítést, nem munkatársak, hanem — újságírói nyelven — tudósítók.

Fa-d kisasszonynak helyben. Igen, a közmüvelődési kör december 19-iki művésztalálóján estélyi öltözékben kell megjelenni. Hogy ön ezt a meghívóra nyomtatott utasítást aprechendálja, az a művésztalálvány sikerén aligha változtat. Vagy van estély-öltözéke s akkor eljön, vagy nincs, akkor ott-hon marad. Azra a kérdésere pedig, hogy milyen az estélyi öltözék, a művésztalálvány után felelünk.

Hirdetmény.

Az Ujpestvidéki takarékpénztár
részvénytársaság

„Zálogüzletti osztálya“

Árpád-ut 29. szám alatt

működését megkezdte

Pályázati felhívás!

Az „Ujpesti timárok betegsegélyző pénztárnál” 1897 január 1-ével a pénztár orvosi állás betöltendő.

Felhivatnak azon orvosok, kik ezen állásra reflektálnak, hogy ebbeli szándékukat az elnökségnél legkésőbb e hó 19-ig jelentsék be.

Évi tiszteletdíj 300 frt.

Vendéglő-megnyitás.

Van szereném Ujpest n. é. közönségének b. tudomására adni, hogy István-ut 4. szám alatt létező saját hazamban a mai kor igényeinek teljesen megfelelő, egészen újonnan berendezett

vendéglőhelyiségemet

f. hó 5-én, szombaton ünnepélyesen megnyitottam.

Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy úgy mint eddig, ezután is **tiszta, hamisítatlan borok, friss sör és izletes ételek** kiszolgálása által t. vendégeim teljes melegegedését kiérdemeljem.

A n. é. közönség b. pártfogását továbbra is kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Hatossy Nándor

2

vendéglős.

Ujpest, István-ut 4-ik szám.

Felhívás!

»Az ujpesti általános önszegélyző-egylet mint szervezet« 1897—1900 vegeig terjedő

hetedik évtársulatát

1897 január hó 1-én nyitja meg.

Felkeretnek mindazok, kik az ezennel hirdetett újabb évtársulatnak tagjai kívánnak lenni, hogy az üzletreszjegyzés iránt f. evi november 8-tól december hó 31-ig intézkedni sziveskedjenek, minthogy az itt jelzett időn túl ezen évtársulatba tagok fel nem vétetnek. A beiratasi díj üzletreszenkent 25 kr.

Jegyezni lehet: az »Ujpesti Takarékpénztár« épületében levő egyleti helyiségben (főut 17. sz. a.), Diamantstein Lajos igazgató-elnöknel (Ujpest, főut 10) és Fischer Antal fűszerkereskedő urnál (főut.)

Ujpest, 1896 november havában.

Az igazgatóság.

Egy üres telek

1040 négyszögöles, bekerítve főut- és Deák-utcza sarkán szabad kézből eladó, esetleg bármi célra haszonbérbe vehető.

Bővebb értesítés Weisz Armin és fiai börgyáros cégénél Ujpest, váczi ut 40. sz. a. kapható.

Eladó telkek.

Az »Ujpesti kereskedelmi és iparbank« tulajdonát képező

Földessy-féle telkek

szabad kézből eladók.

A venni szándékozók ez ügyben bővebb értesítést nyerhetnek minden héten **szerdán délután 3—5 óra közt** a bank helyiségében Ujpest, Árpád ut 3. szám.

Legalkalmasabb

karácsonyi- és ujévi ajándékok.

A karácsonyfa teljes és diszes felszerelése, csinos képeskönyvek, ifjusági iratok, mesék, játékok stb., diszes emlékkönyvek és albumok, pénz- és szivartárczák. Legfinomabb csontlevélpapírok elegáns dobozokban, íróasztali garnitúrák, finom iskolatáskák

SCHÖN BERNÁT

könyv- és papirkereskedésében

Ujpest, Árpád (fő) ut 15., fióküzlet Károly- és templom-utcza sarkán.